

**Verslag van de begrotingscommissie van de gemeente Moerdijk, gehouden op 3 november 2020, gehouden in de Raadzaal, aanvang 20.00 uur
(UITWERKING VAN GELUIDSBESTAND)**

De voorzitter:	de heer R.H. Heus
De griffer:	mevrouw A. Goslings
Wvd. griffier:	mevrouw H.M. Vonk-Schenkel
Namens de fracties van:	
Burger Belangen Moerdijk:	de heer P. Stehouwer
Het CDA:	de dames M.J. van Eersel-den Hollander en C.L.F. Vermunt
De ChristenUnie:	de heren J. Oskam en L. Schreuders
D66:	de heer G. Wiers
Moerdijk Lokaal:	mevrouw P.M. Joosten-Wesselius en de heer M.M.J. Willegers
Onafhankelijk Moerdijk:	de heren J. van Brenkelen en J. Lems
De PvdA:	mevrouw M.A. Pistorius-van Geel
De SP:	de heer G.J.M. Blom
Fractie Tak	mevrouw C.H.W. Tak-Broere
De VVD:	de heren E.P.H.J. van der Linden en G. Vos
Tevens aanwezig:	
de burgemeester:	de heer J.P.M. Klijs
de wethouders:	mevrouw D.J. Brummans en de heren A.M.J. Dingemans, C.J.A van Dorst en E. Schoneveld
de gemeentesecretaris:	de heer J.C. Slagboom
Notulen:	Edwin Wendt (Notuleerservice Nederland)

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.00 uur en heet naast college en ambtenaren de raadsleden en burgerraadsleden welkom die fysiek aanwezig zijn in de raadzaal of de Moerdijkzaal of die vanuit huis de bijeenkomst volgen. De commissievergadering is bedoeld om te komen tot een advies van de commissie over het geagendeerde onderwerp. Dit advies komt tot stand door het delen van de verschillende fractiestandpunten. Afgesproken is dat het in principe niet is toegestaan tijdens de commissievergadering nog vragen te stellen.

2. Vaststelling van de agenda

Deze wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

4. Voorstellen voor de raadsvergadering van 12 november 2020
ter advisering aan de gemeenteraad

- a. Aanbiedingsnota
- b. Meerjarenbegroting 2021-2024
- c. Keuzemogelijkheden 2021-2024
- d. Raadsvoorstel

De antwoorden op de technische vragen zijn binnen. Ook de inspraakreacties vormen onderdeel van de beraadslagingen.

Allereerst is er een toelichting van de wethouder op de raadsinformatiebrief die mede naar aanleiding van de Bestuursrapportage (BeRap) is geschreven.

Hierna kunnen coalitie en oppositie reageren. Vervolgens heeft elke fractie vijf minuten de tijd voor een algemene beschouwing.

5. Toelichting college op raadsinformatiebrief

Wethouder **Van Dorst** geeft ter toelichting op de memo aan de gemeenteraad aan dat de inspraaksessie op 26 oktober een grote betrokkenheid van de partners bij de gemeente liet zien. Er zijn ook organisaties die door deze begroting worden getroffen, maar niet hebben ingesproken. De tweede Bestuursrapportage geeft een positief beeld van het verloop van 2020. Het te verwachten resultaat pakt op basis van dit stuk bijna € 2.000.000 voordeliger uit, waarbij de vraag is of sprake is van doorwerking naar 2021. Het voordeel wordt mede verklaard doordat in de begroting 2021 middelen waren gereserveerd voor kapitaallasten van investeringen en eenmalige uitgaven. Een aantal voorstellen hiertoe zal niet meer zoals verwacht in 2020 komen, zodat de begrote bedragen niet meer ten laste van 2020 zullen vallen. Ten tweede is de uitkering uit het Gemeentefonds op basis van actuele inzichten en de circulaire positiever. De structurele effecten zijn al meegenomen in de begroting 2021-2024. Tenslotte zijn er voor 2020 geplande werkzaamheden die conform raadsbeleid naar 2021 opschuiven, waarbij het voorstel komt dit ook met de middelen te doen. Dit zijn incidentele voordelen die geen ruimte bieden voor het structureel sluitend maken van de begroting.

Ten tweede is in de memo ingegaan op de vrijval van de risicoreserve door het doorgaan van Logistiek Park Moerdijk (LPM). Hierdoor komen middelen beschikbaar om leefbaarheidsmaatregelen voor diverse kernen te realiseren. In de risicoparagraaf was rekening gehouden met het niet doorgaan van LPM. De onderhavige € 4.500.000 verschuift in de algemene reserve van weerstandsvermogen naar algemene vrije reserve. Dat impliceert dat er op de exploitatie voor 2021-2024 geen effect optreedt.

Ten derde is in de memo ingegaan op de PM-posten uit het Keuzedocument. Het college wil via de PM-posten een bezuiniging van € 200.000 taakstellend realiseren om vrije ruimte in de begroting over 2021-2024 te creëren.

In de voorliggende begroting zijn miljoenenbedragen opgenomen voor het Wegenbeheerplan dat de raad volgend jaar krijgt voorgelegd. Door dit geld uit de algemene reserve te doteren aan de voorziening ontstaat een vrijval van € 55.000 per € 1.000.000 in de exploitatielasten. Het voorstel is dat nu voor 2021 met € 2.000.000 te doen, wat dus een extra exploitatieruimte van € 110.000 oplevert.

Al met al beoogt het college met de voorliggende begroting het voorzieningenniveau ondanks de bezuinigingen op een goed peil te houden. De memo levert in totaal € 210.000 extra ruimte op naast de al in de begroting opgenomen saldi € 53.000 voor 2021 en circa

€ 500.000 voor 2022. De wethouder hoopt dat de extra ruimte de gelegenheid biedt om via een gezonde dialoog tot een sluitende begroting en politiek-bestuurlijke tevredenheid te komen.

6. Beknopte reacties namens coalitie en oppositie

De heer **Van Brenkelen** reageert namens de coalitiepartijen CDA, VVD en Onafhankelijk Moerdijk op het proces en de verschillen van inzicht tussen college en coalitiepartijen. Op het Keuzedocument dat volgde op sombere vooruitzichten medio dit jaar met een verwacht tekort van € 2.500.000, werd door veel inwoners van inspraak voorzien. Vorige week bleek het te verwachten resultaat over 2020 geen € 500.000 negatief maar € 1.900.000 positief. Na zijn primaire reactie - dit is niet uit te leggen aan de inwoners, aan wie vele bezuinigingen zijn gecommuniceerd - realiseerde spreker zich dat de doorgaans late bekendmaking van de Rijksbijdrage uit het gemeentefonds - dit jaar € 800.000 extra - in combinatie met vertraging van projecten voor corona een rol spelen. Nu hebben college en raad de luxe minder pijnlijke maatregelen voor de inwoners voor te stellen en meer tijd om verantwoorde besluiten ten gunste van de leefbaarheid in de gemeente te nemen.

De coalitie heeft de volgende standpunten ingenomen:

Men gaat mee met de posten die worden genoemd als 'te onderzoeken' en 'PM'. Vóór de Kadernota 2022 wil men hier nader inzicht in.

De coalitie wijst de voorgestelde bezuinigingen (F3) BOA-functie, (G4) inventaris binnensportaccommodaties, (T7) personeelsbudget, (N15) Sportakkoord af. De voorgestelde bezuiniging op (R1) ondersteuning burgerinitiatieven wil de coalitie halveren.

De heer **Blom** reageert namens de oppositiepartijen. De in het overleg van 15 oktober door de wethouder toegelichte technische bezuinigingen worden ondersteund. Op bezuinigingen op de thema's Mens & Maatschappij is de oppositie kritischer. Het voorstel over de Kwijtschelding gaat te ver en is geen bezuiniging. Subsidies die de organisaties raken die een belangrijke rol spelen in de gemeenschap en daarmee de leefbaarheid in de kernen aantasten, moeten wat de oppositie betreft niet doorgaan. De oppositie heeft een manier gevonden om te begroting sluitend te krijgen. Hierin is de zojuist toegelichte memo van de wethouder nog niet verwerkt. Graag wil de oppositie met de coalitie bekijken of er overeenstemming is te bereiken.

Aan de wethouder wordt gevraagd of de eerste begrotingswijziging leidt tot een begroting voor 2021 die nog steeds sluitend is. Slaat, nadat de begroting via bezuinigingen eerst sluitend wordt gemaakt, met een klein overschot, de begrotingswijziging niet een enorm gat in de begroting?

7. Beraadslagingen, vijf minuten per fractie

De heer **Van Brenkelen** geeft aan dat zijn fractie instemt met (A1) het niet bezuinigen op duurzame energie. De fractie heeft begrepen dat er ontevredenheid bestaat over Stichting Energietransitie Moerdijk (STEM) en dat vanuit Zevenbergschen Hoek, Moerdijk en Langeweg een vertegenwoordiging in het bestuur is gewenst.

Over de bijenlinten (C3) stelt de fractie dat de natuur zijn gang moet gaan en er zo min mogelijk onderhoud moet worden gepleegd.

Akkoord met (C7) nader onderzoek E-Noses op industrieterrein, maar ook nagaan of het Havenschap het beheer kan overnemen.

Het afval wordt meegenomen bij de belastingverordening in december.

Het onderzoek naar onderhoud buitensportverenigingen ligt voor de fractie gevoelig.

Onderzoek is goed, maar vooralsnog de verenigingen niet extra belasten.

Voor (G2), voorzieningenniveau in de kernen, geldt hetzelfde: zo min mogelijk aan tornen, wellicht uitbreiden.

Verdubbelaar Ondernemersfonds (I3) is afgesproken en mag doorgaan. Voor de periode na 2021 graag een evaluatie.

De bibliotheekfunctie (N1) moet in elke kern behouden blijven.

Op de kinderboerderij (N2) niet bezuinigen, wel een taakstellende inspanningsverplichting opleggen om te bezien of inkomsten kunnen worden gegenereerd. Dit betrekken bij (N11) de subsidies. Vooralsnog N2 en N11 niet doorvoeren.

De ondersteuning van de vrijwilligers (N7) dient in ieder geval deels in stand te blijven.

Collectieve verzekeringen moeten aangeboden blijven worden.

Aanscherping van de kwijschelding gemeentelijke aanslagen (T14) wil de fractie niet doorvoeren.

De verhoging (T16) van de gemeentelijke belastingen wil de fractie niet doorvoeren.

Inrichting omgeving Keenesluis (K2) zo sober mogelijk houden.

Akkoord met (G8 en G9) schoolontwikkeling Willemstad en Zevenbergschen Hoek. Dit mag niet worden heroverwogen, want dit is afgesproken.

Van M6 en M7 wordt aangegeven dat van belang is dat dit doorgaat vanwege de slechte arbeidsomstandigheden op de brandweerkazernes.

Namens de VVD verwoordt de heer **Vos** de grote zorgen over de aangekondigde bezuinigingen op subsidies voor vrijwilligers, cultuur en kwetsbaren in de samenleving. Hoewel bezuinigen noodzakelijk is, moet worden voorkomen dat in 2021 en verder te hard wordt gesneden in deze subsidies. Hiervoor denkt de VVD ruimte te vinden in de begroting voor onderhoud aan bruggen en kunstwerken. Het college brengt grote structurele extra bedragen ten laste van onderhoud. Het gaat hier alleen om de onderhoudsvoorziening, niet om vervanging. Dit loopt op van € 700.000 in 2021 tot € 1.200.000 in 2024. Dit wordt beargumenteerd met het vanuit inspecties aangetroffen achterstallig onderhoud. Dit betreft een verhoging van structurele lasten. De begroting moet structureel in evenwicht zijn, incidenteel hoeft dit niet. Achterstallig onderhoud aan kapitaalgoederen dient ten laste te worden gebracht van een voorziening. Storting in deze voorziening is incidenteel. Met dit in het achterhoofd kan de structurele begroting worden ontzien. De helft van de genoemde structurele extra bedragen is ruim voldoende om van de bovengenoemde bezuinigingen af te zien. Op de vraag van de VVD welk deel van de extra onderhoudskosten ziet op het achterstallig onderhoud antwoordt het college dat dit nog onvoldoende inzichtelijk is. Een toekomstige dotatie aan de voorziening zal vermoedelijk een positief effect hebben op de claim. De VVD concludeert dat vanwege een zachte kostenverhoging hard wordt gesneden bij de mensen die het nodig hebben.

De heer **Van der Linden** complimenteert de organisatie met het vele voorwerk voor de wijze van begrotingsbehandeling van dit jaar. Hij stelt vast dat op basis van de opmerkingen van het college ruim € 300.000 anders kan worden besteed. Alle PM-posten beschouwt de VVD als nader te onderzoeken. Op de volgende punten heeft de VVD andere standpunten dan het college:

(F3), niet korten op handhaving.

(N2), met de kinderboerderij de mogelijk tot het genereren van extra inkomsten bekijken, verder betrekken bij (N11).

(N12), de VVD overweegt een motie over de WMO om het Rijk om aandacht te vragen voor de ontstane scheefgroei bij de hulp in de huishouding.

(P1), hier kan best worden bezuinigd: als van verenigingen en organisaties wordt gevraagd om zelfwerkzaamheid kunnen ook de politici zelf verkiezingsposters plakken.

(T7), de ambtelijke organisatie verdient waardering, er worden al andere zaken gekort.

(T14), het brengt niets en biedt geen meerwaarde.

(T16), gemeentelijke belastingen pas aanwenden als dit echt nodig is.

(N15), door het drie maanden geleden ondertekende Sportakkoord nu al terug te draaien, zou de lokale overheid zich onbetrouwbaar tonen.

(N11), de VVD stelt dat het terugbrengen van de taakstellende bezuiniging op de subsidies van 24,7 naar 11,7% alsnog pijn doet. Indien blijkt dat uit de PM-posten een bezuiniging hoger dan € 200.000 mogelijk is, dit percentage meer verlaagd mag worden.

Omdat de meeste genoemde bezuinigingen staan genoemd voor 2022 is er nog ruim de tijd dit te laten dalen.

De gemeentelijke organisatie doet uitstekend werk. De grootte van de organisatie baart echter zorgen. De indruk bestaat dat er te gemakkelijk fte's bij komen. Bij O7 en O8 en T22 staan fte's incidenteel geboekt, met de waarschuwing dat deze structureel kunnen worden.

Mevrouw **Van Eersel** schetst dat de noodzaak tot bezuinigen landelijk geldt. De effecten van corona zijn groot. Voor de komende jaren staan grote uitdagingen als de Omgevingswet, de warmtetransitie en de woningbouwopgaven op het programma. Het CDA vertrouwt op de veerkracht en wilskracht van de inwoners.

Groenbeleid moet wat het CDA betreft integraal worden benaderd, het uitlichten van de bijenlinten is geen goede keuze. Moerdijk is niet voor niets de meest bijenvriendelijke gemeente van Nederland. Voor het groenbeleid zou het benutten van concurrentiekracht moeten worden overwogen. Drie of vier hoveniers koppelen aan taken of kernen kan een ander beeld geven dan de huidige werkwijze met één partij. Eigen initiatief van bewoners om een eigen straat te onderhouden, kan worden gestimuleerd.

In plaats van het afschaffen van bloembakken, kan bewoners worden gevraagd hier zelf invulling aan te geven.

De E-Noses zijn van belang om de vinger aan de pols te houden wat gezonde lucht betreft. Er zijn ter voorkoming van stank genoeg alternatieven voor extra gft-inzameling in de zomer. Het onderzoek wordt afgewacht.

Buurtpreventie is van belang, het budget van de boa moet worden gebruikt. Drugs- en vuurwerkoverlast behoeven handhaving.

Stoppen van de subsidie aan Gebouw Irene is ongelukkig getimed: afbouwen is pas aan de orde als het MFC en de school zijn opgebouwd. Soberheid is in de tussentijd van belang.

Omdat het bij vervanging van de middelen voor de binnensportaccommodaties ook gaat om een sobere upgrade kan het CDA hiermee instemmen.

De Verdubbelaar voor het Ondernemersfonds moet doorgaan. Wel evalueren in 2022 bij de Kadernota.

(N1, N11), de bibliotheekfunctie voor iedere kern is van groot belang. De belangrijke taken op scholen en in de bestrijding van de laaggeletterdheid zijn slechts twee voorbeelden van wat men doet naast boeken uitleenen. De locatie in Klundert zou kunnen worden overgeheveld naar Huis van de Wijk.

(N11), met cultuur, muziek, bibliotheek en vrijwilligersorganisaties moet heel zorgvuldig worden omgegaan.

De kinderboerderij kan zelf kritisch kijken naar eigen inkomstenbronnen en de introductie van abonnementen.

Met de taalcoaches voor statushouders moet niet worden gestopt.

Voor de vrijwilligers moet de VOG-vergoeding en collectieve verzekering doorgaan.

Plakken van verkiezingsposters moet de raad in onderling overleg kunnen regelen. Door zelfwerkzaamheid of een eigen financiële bijdrage kan hierop worden bezuinigd.

(P3), nieuwe inwoners een tasje met informatie geven, is niet meer van deze tijd.

(T14), kwijschelding gemeentelijke aanslagen: dit heeft geen effect op de begroting en gaat ten koste van minvermogenden. Niet doorvoeren.

De ingreep op de ontwikkeling van de scholen zou een technische zijn, is het CDA verteld. Hierop graag nadere toelichting.

De uitbreiding van de fte Klimaat met 0,5 is weinig. Dat moet in ieder geval doorgaan.

In het Vitaliteitsfonds, regeling Havenbedrijf kan mogelijk compensatie worden gevonden.

Bezuiniging op de complexe regelgeving is een optie.

Bij de Dorps- en Stadstafels zijn veel ambtenaren aanwezig. Een mogelijke bezuiniging.

De gemeentelijke overheadkosten zijn fors. Is daar naar gekeken?

Mevrouw **Joosten** ziet in de Aanbiedingsnota een voordeel op 2021 en het Meerjarenperspectief, maar vraagt zich af tegen welke prijs. Met behoorlijk wat extra ambtelijke fte's stijgen de structurele en incidentele uitgaven. Onduidelijk is Moerdijk Lokaal waar dan de besparing zit. De beknopte uitleg over het sociaal domein behoeft nadere uitleg. De onderzoeksvraag voor Moerdijk was tweeledig: sluit wat de gemeente doet aan op de problematiek in Moerdijk en hoe kunnen de werkzaamheden efficiënter en effectiever worden uitgevoerd? De besparingen moeten voortvloeien uit slimmer werken en keuzes maken. In de Kadernota is benoemd dat dit wat Moerdijk Lokaal betreft niet bij het sociaal domein gebeurt.

Voor de constructieve houding van de bibliotheek tijdens de hoorzitting heeft de fractie grote bewondering. Het college werd uitgenodigd in gesprek te gaan over bezuinigingen. Het college voert ze in dit document gemakshalve al door. B en w kunnen een voorbeeld nemen aan de bieb, die eerst het gesprek wil aangaan. De vraag is hoe een dergelijke besparing zich verhoudt tot de vorig jaar door het college hoog aangeschreven aanpak van laaggeletterdheid. De fractie onderschrijft de vorige week geuite stelling dat met de beoogde forse bezuiniging het hele sociale weefsel in alle hoeken van de gemeente verschaalt. Met een aantal voorstellen zou het kloppend hart uit de gemeenschap worden getrokken. Het cement zou afbrokkelen en Moerdijk zou als een kaartenhuis instorten. Met het college en alle partijen wil Moerdijk Lokaal hier uit komen. Uit de reeds geuite bijdragen van diverse partijen spreekt voldoende draagvlak.

Met de collegevoorstellen C7 (E-Noses), I3 (Verdubbelaar), I2 (staken Moerdijk Marketing) en E6 (doorgaan Randweg Klundert) is de fractie het eens.

Voor de overige oppositiestandpunten wordt naar de collega's verwezen.

Mevrouw **Pistorius** complimenteert alle sprekers met het in korte tijd tot zich nemen van de veelheid aan bezuinigingsvoorstellen. Beter was geweest als de raad aan de voorkant betrokken was bij de keuzes en de vrijwilligers dit bespaard was gebleven.

Dank wordt uitgesproken aan de collega-raadsleden.

Voorstel T14 bezorgde de fractie buikpijn. Gelukkig vindt niet alleen de PvdA deze maatregel onacceptabel. Een amendement om dit voorstel te schrappen, zal een meerderheid behalen. Ook het standpunt dat zo min mogelijk moet worden bezuinigd op het sociaal domein vindt brede weerklank. Er is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van Covid. Die zullen enorm zijn.

De voorgestelde bezuiniging op subsidies raakte heel veel mensen. Dit is door diverse partijen genoemd. In de PvdA-voorstellen is nog geen rekening gehouden met de door de wethouder genoemde meevaller. De hoop wordt uitgesproken dat een aantal bezuinigingen met raad brede amendementen worden teruggedraaid.

De heer **Blom** geeft aan dat de SP zich niet kan vinden in de voorstellen aangaande het sociaal domein en het 'cement van de samenleving', de N-voorstellen waar ook veel sprekers zich tegen keerden.

Vraagtekens stelt de fractie bij de vele onderzoeken die worden gevraagd. Deze vergen capaciteit. Zaken als betaald parkeren in Willemstad en verhoging van de gemeentelijke belastingen kunnen wachten.

Op de N-punten neemt de SP brede overeenstemming waar. Men is positief dat de raad hier uit komt.

Mevrouw **Tak** noemt de twee constructieve bijeenkomsten met de oppositie als voorbeeld van goede samenwerking. Complimenten aan de sprekers, die lieten zien hoe zij begaan zijn met hun organisaties.

De heer **Stehouwer** geeft aan dat het enorme pak documenten is verwerkt in een Excel-bestand die vervolgens door oppositiegenoot SP is voorzien van een doorrekenfunctie. De gezamenlijke oppositie was op veel punten unaniem over alternatieve voorstellen.

De voorgestelde bezuinigingen op de subsidies aan verenigingen zouden duizenden mensen raken.

De Excel-file kan worden gedeeld met de coalitie in de hoop op breed gedragen amendementen. Uit de gemaakte opmerkingen lijkt het op veel punten goed te komen. Met de aangekondigde meevaller zou er geen probleem meer moeten zijn.

De heer **Wiers** geeft aan dat D66 staat voor onderwijs, milieu en eigen initiatief. Het benoemen van aparte punten is in dit stadium niet nodig.

De heer **Schreuders** geeft aan dat de fracties behoorlijk geschrokken waren van de Kadernota en het collegevoorstel om tot een sluitende begroting te komen. Dat er zaken pijn zullen doen, is duidelijk. Net als de oppositie is ook de coalitie op zoek gegaan naar een alternatief voor de collegevoorstellen. Verheugend is dat er veel overeenkomsten zijn. Een eerdere poging om volledig samen op te trekken, had geen succes. Wellicht is er in de periode tot 12 november alsnog een moment te vinden om de geschilpunten door te nemen om per punt met één amendement te komen.

De door de VVD genoemde opties bieden zeker verlichting. In dit licht zijn de geschilpunten wellicht makkelijker te overbruggen. Samen met de € 110.000 die het college blijkens de memo heeft gevonden is er ruimte om minder hard te bezuinigen. Lastenverhoging is voor de CU not done. Het voorstel de extra verhoging op de begrafeniskosten los te laten, stemde de fractie tot vreugde.

De CU is blij met de insprekers en blij met het vele werk dat college en ambtelijke organisatie hebben verricht. Over het proces wordt in het presidium later nog gesproken. Zo te horen zijn oppositie en coalitie elkaar in grote lijnen genaderd. Met nog één bijeenkomst kan een sluitende begroting met weinig amendementen maar met instemming van eenieder worden vastgesteld.

8. Beantwoording college op beraadslagingen in Eerste termijn

Wethouder **Van Dorst** geeft in reactie op de VVD aan dat in de Kadernota is uitgegaan van het huidige beleid dat door de raad is vastgesteld. Als het Keuzedocument 1-op-1 zou worden overgenomen door de raad, zou dat worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging en zou sprake zijn van een sluitende begroting.

Het college deelt de gedachte over de storting in de voorziening. Als sprake is van achterstallig onderhoud zullen de middelen hiervoor in de voorziening moeten worden gestort, zelfs als de Algemene Reserve die ruimte niet biedt. Op dit moment is er op een aantal onderdelen nog geen goed inzicht. Via de memo is hier het genoemde voorschot van € 110.000 op genomen. Volgend jaar zal dit bij het wegenbeheerplan terugkomen en zal de raad een voorstel worden gedaan. Dit kan leiden tot extra structurele ruimte, maar pas in 2021, niet nu al.

Over T14 merkt de wethouder op dat er geen financieel effect op de begroting is. De invorderingskosten zouden bij het nemen van deze maatregel wel vrijvallen.

Over eventuele aanpassingen in het groenbeleid merkt de wethouder op dat de aanbesteding vrij recent heeft plaatsgevonden. Wel biedt de evaluatie met de aannemer ruimte voor aanpassingen die de aanpak slimmer, beter of goedkoper maken.

Het onderzoek inzake afval heeft al plaatsgevonden. Het college wil vasthouden aan de huidige inzamelwijze en aan de bestaande dienstverlening aan de inwoners, dit laatste mede in relatie tot corona.

Het risico bestaat dat GFT bij het restafval terecht komt. Dit is niet goed voor de kosten en voor de VANG-resultaten. Effect op de begroting is er niet omdat de exploitatie sluitend is. De inwoners hebben in de enquête hun voorkeur voor wekelijks inzamelen in de zomer aangegeven. Met de medicijnroute zou op jaarbasis € 8.000 worden bespaard. Dit weegt niet op tegen de milieunadelen en de mindere service aan burgers en apotheek. Voor corona-effecten is in de weerstandsreserve een budget afgezonderd.

Wethouder **Schoneveld** geeft aan dat de opmerking 'het cement van de samenleving' is ontleend aan de burgemeester van Moerdijk. Snoeien of ombuigen in subsidies doet juist daarom zoveel pijn. In de opgave zag het college geen andere keuze dan ook naar de subsidies kijken. De meeste uitgaven zijn 'need to have'. De wethouder is blij dat de raad breed van opvatting is dat het college hierin te ver is gegaan. De meeste maatregelen hebben pas effect in 2022, dus er is tijd om met de organisaties in gesprek te gaan. De opzet van het college was ook dit voorstel vóór de Kadernota te presenteren, niet pas bij de Kadernota. De ruimte die de raad geeft, biedt de mogelijkheid die gesprekken anders in te gaan.

Van de inspraak door de bibliotheek en de bereidheid over oplossingsrichtingen mee te denken, was ook de wethouder onder indruk. Die uitdaging neemt het college aan. De suggestie de subsidies N1 en N11 als geheel te beschouwen, wordt overgenomen. De bezuiniging op Gebouw Irene is hard ingeboekt en gaat volgend jaar al in. In de voorvorige collegeperiode waren er al financiële problemen vanwege groot onderhoud. Daarop is in de vorige periode de subsidie verhoogd. In aanloop naar het amoveren van Gebouw Irene vanwege de komst van het MFC zag het college nieuwe investeringen niet zitten. De raad gehoord hebbende, gaat de wethouder hier opnieuw naar kijken. Over de schoolontwikkeling bestaan veel misverstanden. Voor Willemstad is gekozen voor de dure variant met extra onderzoek naar verkeersbewegingen en grondposities. Die zijn door corona vertraagd. In het Keuzedocument beschrijft het college dat als de begroting niet sluitend is te krijgen, in Spoor 3 het gesprek gevoerd kan worden of de dure variant nog betaalbaar is. De wethouder geeft aan dat het college dit alles helemaal niet aan de raad gaat voorleggen, onder het motto afspraak is afspraak. Een jaar vertraging leidt slechts tot een technische verschuiving en geen inhoudelijke. Dit geldt ook voor het MFC in Zevenbergschen Hoek, en wat duurdere voorziening die toch niet wordt heroverwogen. Ook hier is sprake van een jaar vertraging.

Over het sociaal domein merkt de wethouder op dat bij in ieder geval de toets of kan worden omgebogen bewust is gekeken naar het totaal van de begroting. De bruto uitgaven in het sociaal domein bedragen € 40.000.000. Zo'n groot bedrag kan niet buiten beschouwing worden gelaten. Volgens de BeRap wordt nu ruim € 500.000 minder uitgegeven op Jeugdzorg. Of dit het gevolg is van de maatregelen of van minder inzet door corona valt nog niet te duiden. Dit wordt meegenomen in de scan van de VNG en in de eigen scan. Aan het voorzieningenpakket wordt niet getornd. Aan de WMO wordt € 168.000 meer uitgegeven dan begroot. Dit is het gevolg van Rijksbeleid waarvoor landelijk om compensatie wordt gevraagd. Dit vraagt een wetswijziging die een gemeente niet afzonderlijk kan beïnvloeden.

Beschermd Wonen wordt met ingang van 2022 een in omvang toenemende gemeentelijke taak waarin gemeenten in de regio gaan samenwerken. De maatschappelijke opvang, een belangrijk onderdeel van Beschermd Wonen, blijft waarschijnlijk in Breda. Deze taak zal tot hogere uitgaven gaan leiden.

Een lastig aspect in de financiering van het sociaal domein is het woonplaatsbeginsel in de Jeugdzorg. De gemeente waar een jeugdige vandaan komt, is verantwoordelijk voor de kosten van de zorg. Moerdijk is wat pleegzorg en voogdij betreft een gastvrije gemeente. De veiligheid van een kind is in een plattelandsgemeente met veel ruimte en voorzieningen het best geborgd. Om die reden heeft Moerdijk net zo veel kinderen in de Jeugdzorg als Roosendaal. Als het op handen zijnde woonplaatsbeginsel nu al zou worden ingevoerd, kost dat Moerdijk € 400.000 à € 500.000 meer dan de gemeente volgens het objectieve verdeelmodel krijgt. De enige oplossing zou zijn de kinderen niet meer welkom te heten. Dat wil de wethouder niet.

Wethouder **Dingemans** proeft de brede steun om het T14-voorstel van het college niet te volgen. Hij is daar paradoxaal genoeg blij mee. Aan het ambtelijk apparaat is voor deze begroting gevraagd zonder principes te bekijken waarop kon worden bezuinigd. Kwijtschelding geldt wettelijk vanaf 90% van het bestaansminimum, terwijl de gemeente

altijd 100% heeft gehanteerd. Het college snapt dat het hier de mensen met de smalste beurzen betreft.

Effecten van corona op het sociaal domein gelden in de portefeuille van wethouder Dingemans voor de Participatiewet. Er wordt rekening gehouden met een verhoging. Het zwartste scenario gaat uit van stijging van het Bijstandsbestand met 30%. In tegenstelling tot de domeinen Jeugd en WMO volgt het Rijk voor dit domein de economische trends en stelt het de bijdragen (Buiggelden) bij. Sinds augustus stabiliseert het bestand.

Over de Vitaliteitsregeling van het Havenbedrijf wil de wethouder graag het gesprek aangaan. Het is echter principieel onjuist om tekorten die de gemeente heeft te regelen via het Havenbedrijf. De raad mag kritisch zijn of met de ingezette middelen gebeurt wat de raad ervan had verwacht en aangeven dat evaluatie mogelijk is.

De wethouder vindt het goed om de Verdubbelaar Ondernemersfonds in stand te houden. Evalueren kan pas bij de Kadernota 2023. De eerste resultaten wordt pas na 2021 presenteren.

Over Bravoflex komt een raadsbijeenkomst. Met het gedeelte dat de provincie op zich neemt, hoeft de gemeente feitelijk niet meer bij te dragen en is de provincie de financier. Betaalt parkeren wil het college sowieso in beeld brengen. Om dit door te voeren, moet de maatregel wel substantiële effecten op de begroting hebben.

Wethouder **Brummans** wijst op de niet geringe inspanningen die al sinds de zomervakantie zijn gepleegd ten behoeve van de voorliggende voorstellen. Zij complimenteert de raad dat die de waardering voor de ambtenaren heeft uitgesproken. Een gezonde begroting wordt wel als een gezamenlijke inspanning gezien. In plaats van het ook in de pers gebruikte woord 'bezuinigingsvoorstellen' spreekt zij liever over keuzemogelijkheden. De raad is hierbij vrij andere ideeën in te brengen.

Over de personele lasten en het mogelijk opplussen van de formatie merkt de wethouder op dat wordt uitgegaan van wat het gemeentebestuur denkt nodig te hebben. Voor de energietransitie zou de gemeente op basis van de benchmark mogen uitgaan van 6 fte. Die worden niet gevraagd. De gemeente maakt gebruik van in totaal twintig vrijwilligers van STEM en Energie Moerdijk. Tot op heden volstaan de twee fulltimers. Voor het onderwerp Klimaat komt veel werk op de gemeente af. Hoewel een fulltimer nodig zou zijn, wordt een halve fte gevraagd. De gemeente is heel terughoudend geweest in het vragen om extra personeel. De terughoudendheid in inhuur is enerzijds het gevolg van voorzichtigheid, anderzijds van de moeite om geschikte mensen te vinden. Nu met bijvoorbeeld woningbouw een versnelling wordt ingezet, zijn projectleiders nodig. Naar die mogelijkheid wordt nu gekeken.

De opmerking over STEM wordt meegenomen naar het jaarlijks overleg, daags na deze vergadering.

De mogelijke bezuiniging op bijenlinten heeft de status 'te onderzoeken'. De wethouder stuurt de raad aanvullende schriftelijke informatie.

Burgemeester **Klijs** dankt de raad voor de uitgesproken waardering voor de ambtelijke organisatie, inclusief de extra fte's. Het college gaat wel de discussie voeren over de kosten van inhuur.

De E-Noses worden zeker geëvalueerd. De burgemeester is overtuigd van nut en noodzaak. De suggestie over het beheer wordt meegenomen.

De suggestie vanuit de raad over zelfwerkzaamheid rondom de verkiezingsposters wordt als prima initiatief verwelkomd en wordt in het college besproken.

Voor de brandweer in Willemstad heeft de gemeente zeer recent een optie genomen op een bestaand gebouw. Als dit gaat lukken, gaat dat vele tonnen in investeringskosten schelen.

9. Beraadslagingen fracties in Tweede termijn

De heer **Van Brenkelen** aanvaardt de uitnodiging om te trachten tot gezamenlijke afspraken met de oppositie te komen.

Met de antwoorden van het college is hij blij, bijvoorbeeld dat niet aan het kwijtscheldingsbeleid wordt getornd.

Het is een goede zaak dat Moerdijk een risicoreserve Covid afschermt.

Onafhankelijk Moerdijk is blij dat naar de subsidies nader wordt gekeken en dat er geen consequenties zijn voor 2021. Raad en college hebben nu meer tijd om de pijn te verlichten en beter te verdelen.

De bibliotheekfunctie in elke kern dient te worden behouden.

Bezuinigingen op de kinderboerderij zonder nader overleg blijven gelukkig achterwege.

Goed te horen dat het college bij de schoolontwikkeling het adagium 'afpraak is afspraak' eerbiedigt en de planning respecteert.

Met de oppositie wordt een afspraak gemaakt om voor 12 november het aantal amendementen te beperken.

De heer **Van der Linden** had deze avond meer vuurwerk verwacht en heeft namens de VVD weinig toe te voegen.

De heer **Vos** heeft moeite met het antwoord van wethouder Van Dorst. Het betreft hier de timing en de techniek. In plaats van een technische discussie in deze tweede termijn zou hij graag op korte termijn bilateraal in het bijzijn van enkele ambtenaren de dialoog voeren over het door hem in eerste termijn opgevoerde punt. De reden dat de heer Vos dat nu wil, is dat nu het Keuzedocument voorligt waar veel inwoners van zijn geschrokken. Is het niet voor 2021 dan wel voor 2022 en de jaren erna. De VVD hecht er behoefte aan dat perspectief gunstiger voor te stellen.

Mevrouw **Van Eersel** sluit zich aan bij de woorden van de heer Vos en de mogelijkheid de pijn te verzachten.

Het CDA is blij dat deze avond zo constructief verloopt, een bewijs van de volwassenheid in deze raad.

Mevrouw **Joosten** bedankt het college voor de beantwoording.

Mevrouw **Pistorius** bedankt het college voor de beantwoording.

De heer **Blom** reageert op de beantwoording over betaald parkeren. Dit heeft naast een financieel ook een maatschappelijk gevolg. Ook dat moet in zo'n onderzoek worden meegenomen.

Bij de pilot valt mogelijk een gat tussen wat de gemeente nu doet en wat de provincie gaat doen. Graag de bevestiging dat dit op elkaar aansluit.

Mevrouw **Tak** bedankt het college voor de beantwoording en is graag aanwezig bij het bilateraal overleg dat de heer Vos heeft aangevraagd.

De heer **Stehouwer** wacht een datumvoorstel voor de afspraak met de coalitiepartijen af.

De heer **Wiers** laat zijn beurt voorbijgaan.

De heer **Schreuders** neemt de uitnodiging van het de coalitiepartijen graag aan. Hij roept de raad op de vergadering op 12 november daadwerkelijk kort te houden en niet te kiezen voor een herhaling van zetten. Hij stelt voor om niet al om 17.00 uur te beginnen, maar om 19.30 uur.

10. Beantwoording college in Tweede termijn

Wethouder **Van Dorst** zegt het door de heer Vos gevraagde overleg toe. Centraal voor hem staat de vraag in hoeverre dit comfort kan bieden aan zowel de raad als het college voor wat betreft de communicatie en de effecten voor de verenigingen. Andere geïnteresseerden kunnen zich melden bij de wethouder of de heer Vos of via de griffie. Over het afval merkt de wethouder op dat hierover op 12 november een besluit moet worden genomen. Dit heeft effect op de belastingverordening die in december wordt vastgesteld. Het is zaak dat de raad de schriftelijke overwegingen van het college voor 12 november op papier krijgt.

Wethouder **Schoneveld** belooft mevrouw Joosten de door haar gevraagde schriftelijke toelichting voor de raadsvergadering.

Wethouder **Dingemans** vult op zijn eerste termijn aan dat de middelen ter bestrijding van laaggeletterdheid nooit ter discussie zijn geweest. Die taken, afkomstig uit ander budget, blijven door de bibliotheek uitgevoerd worden.

Wethouder **Brummans** laat haar beurt voorbijgaan.

De **burgemeester** reageert positief op het voorstel van de heer Schreuders om op 12 november niet al om 17.00 uur te beginnen, maar vanwege de waarschijnlijk relatief korte vergaderduur om 19.30 uur. De gemeente verzorgt over de gewijzigde aanvangstijd de communicatie, zo wordt afgesproken.

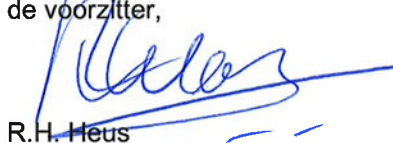
11. Sluiting

De **voorzitter** dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 22.15 uur.

Vastgesteld in de commissievergadering van 14 januari 2021,
de griffier, de voorzitter,

A. Goslings

R.H. Heus

